

Sygn. akt VI Ka 49/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Natalia Burandt (spr.)
Sędziowie:	SSO Irena Śmietana SSO Piotr Żywicki
Protokolant	st. sekr. sądowy Joanna Prabucka - Ochniak

po rozpoznaniu w dniu 05 marca 2015r.,

sprawy J. I.

oskarżonego o czyn z art. 91 §1 i 4 kks i inne

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 19 grudnia 2014 r., sygn. akt II K 803/14

uchyla wyrok w zaskarżonej części dotyczącej orzeczonego w punkcie III środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku samochodu marki S. nr rej. (...) i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt. VI Ka 49/15

UZASADNIENIE

J. I. został oskarżony o to, że w dniu 15 lutego 2014r. przewoził samochodem marki S. nr rej. (...) na drodze krajowej nr (...) pomiędzy m. C.i S., 3560 paczek a⁽⁽¹⁾⁾ sztuk papierosów różnych marek bez wymaganych znaków akcyzy, stanowiących przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 86 kks i art. 63 kks, o łącznej wartości celnej 4014 zł. przez co naraził na uszczuplenie należność celną w kwocie 2312 zł., podatki w łącznej kwocie 68.457 zł. w tym podatek akcyzowy w wysokości 54.473 zł, tj. o przestępstwo skarbowe z art. 91 § 1 i 4 kks w zb. z art. 54 § 1 i 2 kks w zb. z art. 65 § 1 i 3 kks w zw. z art. 7 § 1 kks.

Sąd Rejonowy w Elblągu wyrokiem z dnia 19 grudnia 2014r. w sprawie o sygn. akt II K 803/14:

I. uznał oskarżonego J. I. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia kwalifikowanego z art. 91 § 1 i 4 kks w zb. z art. 54 § 1 i 2 kks w zb. z art. 65 § 1 i 3 kks w z w. z art. 7 § 1 kks i za to na podstawie art. 65 § 3 kks

w zw. z art. 7 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierzył mu karę 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł,

II. na podstawie art. 29 pkt 1 kks w zw. z art. 30 § 2 i 3 kks w zw. z art. 31 § 6 i 7 kks orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych zapisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr r (...) poz. 1-5, zarządzając ich zniszczenie, którego kosztami obciąża oskarżonego;

III. na podstawie art. 29 pkt 2 kks w zw. z art. 32 § 1 i 2 kks orzekł wobec oskarżonego J. I. przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości samochodu osobowego marki S. nr rej. (...), tj. kwoty 16.800 zł,

IV. na podstawie art. 230 § 2 kpk dowody rzeczowe zapisane w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) poz. 6-7 zwrócił S. I. i A. C..

Orzeczenie zawiera także rozstrzygnięcie o kosztach sądowych, w tym opłatach, od uiszczenia których zwolniono oskarżonego w całości.

Od powyższego wyroku apelację wniósł oskarżony J. I., zaskarżając go w części dotyczącej środka karnego w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przypadku samochodu osobowego marki S. nr rej (...) w kwocie 16.800 zł. (pkt III wyroku).

Na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks autor apelacji orzeczeniu temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia, tj. art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 167 i art. 366 §1 k.p.k. art. 7 k.p.k. oraz 424§ 1 pkt. 1 k.p.k. polegającą na naruszeniu zasad: iż podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne, organy prowadzące postępowanie powinny brać pod uwagę okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego, swobodnej oceny dowodów, a także, iż uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie jakie fakty Sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,

2. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. przez niewłaściwe kierowanie rozprawą, niezgodne z nakazem czuwania, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, polegające na nie przeprowadzeniu dowodu z urzędu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność aktualnej wartości samochodu osobowego marki S. nr rej. (...), co skutkowało naruszeniem zasad, iż podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne, organy prowadzące postępowanie powinny brać pod uwagę okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego oraz swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji skutkowało zasądzeniem kwoty 16 800,00 zł, która nie odzwierciedla równowartości pojazdu,

3. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 193 § 1 k.p.k. przez nie powołanie w przedmiotowej sprawie opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej w celu sporządzenia aktualnej wyceny samochodu osobowego marki S. nr rej. (...) pomimo odmiennych ocen w jego wycenie występującego w sprawie oskarżyciela publicznego i interwenienta, co skutkowało naruszeniem zasad, iż podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne, organy prowadzące postępowanie powinny brać pod uwagę okoliczności przemawiające zarówno na korzyść jak i niekorzyść oskarżonego oraz swobodnej oceny dowodów,

4. art. 7 k.p.k. stanowiącego zasadę, iż organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału - dowolne uznanie, nie poparte żadnym dowodem ustalenie, iż wartość pojazdu S., a zatem równowartość przypadku wynosi 16 800,00 zł wbrew zeznaniom właściciela pojazdu, który podawał na rozprawie kwotę 13 000,00 zł.

5. art. 424 § 1 pkt. 1 kpk, który stanowi, że uzasadnienie powinno wskazywać, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, przez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na jakich dowodach oparł się sąd ustalając wartość samochodu, a co za tym idzie wysokość przepadku, a także brak jakiegokolwiek odniesienia się w części uzasadnienia dotyczącego ustaleń faktycznych, na podstawie jakiego dowodu sąd ustalił wartość pojazdu i z jakich przyczyn pominął zeznania właściciela pojazdu.

Podnosząc powyższe zarzuty autor apelacji wniósł o

1. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność ustalenia wartości pojazdu S. nr rej. (...), a co za tym idzie właściwego ustalenia kwoty równowartości orzeczonego w pkt. III przepadku, z uwzględnieniem stanu technicznego pojazdu w dacie zakupu, nakładów poniesionych na pojazd, utraty wartości pojazdu z uwagi na okoliczności zatrzymania, długotrwały przestój, nakłady konieczne związane z naprawą i ponownym uruchomieniem pojazdu,
2. dopuszczenie dowodu z dokumentu prywatnego - kopii faktury zakupu samochodu osobowego marki S. nr rej. (...) na okoliczność ceny zakupu oraz stanu technicznego pojazdu z daty zakupu,
3. dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka interwenienta w sprawie - A. C. zam. Huta (...), (...)- (...) M. na okoliczność ceny zakupu pojazdu S., stanu technicznego pojazdu w dacie zakupu, poniesionych nakładów na samochód związanych z koniecznością poniesienia kosztów naprawy, poniesionych nakładów w okresie eksploatacji, stanu technicznego pojazdu po zatrzymaniu i zabezpieczeniu na parkingu Urzędu Celnego, utraty wartości pojazdu związanej z jego uszkodzeniami, koniecznością poniesienia nakładów koniecznych do jego naprawy i ponownego uruchomienia,
4. dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka W. K. zam. B. ul. (...), (...)-(...) B. – właściciela komisju, na okoliczność ceny zakupu samochodu marki S., stanu technicznego pojazdu w dacie zakupu.

W konkluzji skargi apelacyjnej, jej autor wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt III przez orzeczenie wobec oskarżonego J. I. przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości samochodu osobowego marki S. nr rej (...), tj. kwoty 8000 zł., która jest adekwatna do wartości pojazdu, względnie o
2. uchylenie zaskarżonego wyroku w części zaskarżonej i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania i ustalenia adekwatnej do wartości pojazdu wysokości kwoty przepadku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona przez oskarżonego zasługiwała na uwzględnienie i skutkować musiała wydaniem przez sąd odwoławczy orzeczenia kasacyjnego, tj. uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w zaskarżonej części - dotyczącej orzeczenia o środku karnym w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku samochodu osobowego marki S. nr rej (...) (art. 32 kks).

Tytułem wprowadzenia należy zwrócić uwagę na istotę zakresu kontroli odwoławczej. Mianowicie zgodnie z treścią art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. O tym zatem, jakie są granice rozpoznania sprawy decyduje sama treść złożonego środka odwoławczego, która określa zakres zaskarżenia, czyli te składniki orzeczenia Sądu I instancji, które są przez skarżącego kwestionowane.

W tym miejscu należy również wskazać, że w sytuacji gdy odwołujący zakwestionuje w swoim środku odwoławczym choćby tylko jedno rozstrzygnięcie w przedmiocie kary, to i tak uważa się, że zaskarżone zostały wszystkie rozstrzygnięcia dotyczące kar i środków karnych zawarte w wyroku (§ 2 art. 447 kpk). R. legis domniemań z

art. 447 § 1-2 kpk odwołuje się do podziału wyroków na podstawie kryterium zdolności poszczególnych jego części do samodzielnego uprawomocnienia się. Skoro bowiem zaskarżenie orzeczenia w części powoduje uzyskanie cechy prawomocności w pozostałej części, to funkcja cytowanego przepisu sprowadza się m.in. do uniemożliwienia uprawomocnienia się rozstrzygnięć co do niektórych nie zaskarżonych części wyroku dotyczących kary lub środków karnych, gdy z powodu zaskarżenia nieprawomocne pozostają określone rozstrzygnięcia dotyczące kary. Orzeczenia o karach i środkach karnych stanowią bowiem pewną całość, poszczególne rozstrzygnięcia są ze sobą w sposób racjonalny i logiczny powiązane (por. P. Hofmański, Horyzontalna prawomocność części wyroku, s. 13-14).

Prawidłowe zastosowanie art. 447 § 1-2 kpk wyklucza zatem możliwość uchylecia orzeczenia tylko co do wymierzonej kary lub jednej z kar, z utrzymaniem w mocy co do pozostałych kar lub środków karnych.

Domniemania przewidziane w § 1 i 2 art. 447 kpk nie działają jednakże w kierunku przeciwnym wobec deklarowanego w cytowanym przepisie. Jeśli zatem zaskarżono wyrok jedynie w części dotyczącej kary lub innych prawnych konsekwencji uznania sprawcy za winnego przypisanego mu przestępstwa, uchylenie lub zmiana tego orzeczenia w części dotyczącej winy dopuszczalne są tylko w razie stwierdzenia bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Analogicznie zaskarżenie orzeczenia np. co do jednego spośród orzeczonych środków karnych nie upoważnia do uchylecia lub zmiany rozstrzygnięć dotyczących kary lub innych środków karnych, chyba że zachodzą bezwzględne przyczyny odwoławcze. Przyjąć zatem należy (art. 447 § 1 kpk a contrario), iż jeśli apelacja zwrócona będzie jedynie przeciwko zastosowaniu (niezastosowaniu) określonego środka karnego, to nie można uznawać, iż by była ona skierowana przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze. Skoro środek odwoławczy ograniczono jedynie do zaskarżenia rozstrzygnięcia co do środków karnych, jako rażąco łagodnych lub rażąco surowych, to taki zakres zaskarżenia – niewykluczony przez kodeks – nie powoduje rozszerzenia kontroli odwoławczej na samą karę, chyba że aktualne stanie się skorzystanie przez sąd z art. 440 kpk, poza granicami zaskarżenia. Na marginesie należy wskazać, że odstępstwo od tej regulacji występuje w sytuacji gdy wyrok zaskarżono odnośnie rozstrzygnięcia, którego nie zawarto w wyroku, pomimo jego obligatoryjnego charakteru.

Oskarżony zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie o sygn. akt II K 803/14 z dnia 19 grudnia 2014r. wyłącznie w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przypadku przedmiotu, tj. samochodu zwróconego interwenientom w wyniku ustalenia, iż orzeczenie przypadku byłoby niewspółmierne do wagi popełnionego przestępstwa skarbowego (art. 31 § 3 pkt 1 kks), nie kwestionując tym samym rozstrzygnięć co do swojej winy oraz kary zasadniczej i pozostałych środków karnych. W takiej sytuacji przekroczenie granic apelacji możliwe jest zatem wyłącznie w oparciu o szczególne przepisy wskazane w ustawie, a w przedmiotowej sprawie są to art. 439 § 1 kpk i art. 440 k.p.k. Jedynie zatem przez przyzmat tych ostatnich przepisów sąd odwoławczy był uprawniony do kontroli zapadłego wobec oskarżonego wyroku.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie występują żadne z tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, enumeratywnie wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. ani też nie ma podstaw do uznania, że przypisanie oskarżonemu winy w takim zakresie jak uczyniono to w zaskarżonym wyroku, jest rozstrzygnięciem rażąco niesprawiedliwym w rozumieniu art. 440 k.p.k.

Sąd I instancji zgromadził kompletny materiał dowodowy pozwalający na ostateczne rozstrzygnięcie niniejszej sprawy co do sprawstwa oskarżonego. Zaprezentowane w pisemnych motywach wyroku analiza tego materiału oraz ocena poszczególnych środków dowodowych są w pełni przekonywujące i jasno odpowiadają na pytanie dlaczego taki, a nie inny wyrok zapadł. W szczególności sąd meriti poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, opierając się w przeważającej mierze na dowodach bezpośrednich, obiektywnych, w tym wyjaśnieniach oskarżonego przyznającego się do winy, zeznaniach funkcjonariuszy S. G. Ł. B. i Z. B. oraz protokole przeszukania. Reasumując tej ocenie dowodów, utrzymanej w granicach gwarantowanych zasadą wyrażoną w art. 7 kpk, nie można zarzucić ani dowolności, ani błędów, czy też uchybień.

Reasumując Sąd Rejonowy na podstawie tak zgromadzonego i ocenionego materiału dowodowego wyprowadził całkowicie słuszne wnioski zarówno co do winy oskarżonego w zakresie popełnienia przypisanego mu przestępstwa skarbowego jak i subsumcji prawnej jego zachowania pod wskazane przepisy karnoskarbowe.

Nie budzi także jakichkolwiek zastrzeżeń wymiar orzeczonej wobec oskarżonego J. I. kary grzywny oraz trafność zastosowania środka karnego w postaci przepadku papierosów. Po pierwsze skarżący nie kwestionował trafności zawartych w pkt I i II zaskarżonego wyroku rozstrzygnięć w tym przedmiocie, a po wtóre rozpoznając sprawę Sąd I instancji w pisemnych motywach wyroku wskazał jakie okoliczności potraktował w stosunku do oskarżonego obciążająco oraz jakich dopatrył się okoliczności łagodzących i czym kierował się wymierzając sprawcy za czyn z art. 65 § 1 i § 3 kks w zb. z art. 91 § 1 i § 4 kks w zb. z art. 54 § 1 i § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks – kary grzywny oraz orzekając powyższy środek karny.

Zdaniem Sądu Okręgowego zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu jest jak najbardziej trafna i zasługuje na aprobatę, gdyż w odpowiedni sposób uwzględnia ona wszystkie elementy, o których mowa w definicji legalnej z art. 53 § 7 kks.

Brak jest tym samym podstaw do jakiegokolwiek ingerencji w powyższe rozstrzygnięcia zawarte w zaskarżonym wyroku.

Z uwagi na granice środka odwoławczego brak jest także legitymacji do zakwestionowania zawartego w pkt IV rozstrzygnięcia o dowodach rzeczowych.

Ustosunkowując się do istoty, zawartego w apelacji oskarżonego, zarzutu dotyczącego środka karnego w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów (samochodu marki S. nr rej (...)), należy uznać, iż w pełni zasługuje on na uwzględnienie.

Sąd I instancji wydał bowiem zaskarżony wyrok w odniesieniu do powyższego środka karnego, nie tylko całkowicie ustalając wartość pojazdu, a tym samym równowartość pieniężną przepadku tegoż przedmiotu, ale przede wszystkim nie wyjaśnił w sposób jednoznaczny podstaw zastosowania sankcji określonej w art. 32 § 1 kks.

W tym miejscu należy przypomnieć, że w art. 32 § 1 kks ustawodawca przewidział obligatoryjne („sąd orzeka”) orzekanie środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów w razie niemożności orzeczenia w całości albo w części przepadku, o którym mowa w art. 29 kks, gdy przedmiot został zniszczony, zgubiony, ukryty lub z innych przyczyn faktycznych lub prawnych nie może być objęty w posiadanie. Każda z podstaw musi skutkować niemożnością objęcia w posiadanie przedmiotów objętych przepadkiem.

Względy prawne o jakich mowa w § 1 art. 32 kks, to niemożność orzeczenia przepadku np. z powodu wskazanego w § 1a art. 31 kks, tj. w sytuacji uwzględnienia skutecznej interwencji; wystąpienia okoliczności, że przedmiot jest własnością Skarbu Państwa czy zakazu z art. 31 § 2 kks. W odniesieniu do narzędzi służących do popełnienia przestępstwa skarbowego (art. 29 pkt 2 kks) przyjęto w art. 31 § 1a kks, że jeżeli przedmiot taki nie należy do sprawcy, to przepadek jest tu dopuszczalny tylko po spełnieniu określonych dodatkowych wymogów. Ustawa zakłada przy tym, że "sąd może orzec przepadek" przy spełnieniu owych warunków, a nie, że po jego spełnieniu "orzeka" ów przepadek. Przepadek może zaś nastąpić jedynie po uprzednim wykazaniu, że właściciel rzeczy lub inny uprawniony do dysponowania nią, a niebędący współuczestnikiem przestępstwa, na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, przewidywał lub mógł przewidzieć, że przedmioty te mogą służyć lub być przeznaczone do popełnienia przestępstwa skarbowego. Niezbędne staje się zatem wykazanie, że przekazując sprawcy ową rzecz do dyspozycji (np. w dzierżawę, użyczenie czy użytkowanie), osoba ta nie zachowała należytej ostrożności, choć istniały określone okoliczności, poprzez które przewidywała ona lub mogła przewidzieć, że sprawca może wykorzystać ów przedmiot do popełnienia czynu skarbowego. Obowiązek wykazania obciąża oskarżyciela.

Ponownie należy zaakcentować, że orzeczenie środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów przez sąd jest objęte obligatoryjnością. Odbywa się to w sytuacjach, gdy kodeks karny skarbowy nakłada obowiązek orzeczenia przepadku przedmiotów. Instytucja środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej

przepadku przedmiotów ma charakter subsydiarny w stosunku do instytucji prawnej, jaką jest środek karny w postaci przepadku przedmiotów. Przy zastosowaniu środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów należy uwzględnić ustawowe przesłanki wymagane przy przepadku przedmiotów.

Co nader istotne, a co uszło uwadze sądu meriti, zarówno w doktrynie (por. Tomasz Grzegorzczak, Komentarz do art. 32 kks), jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok SN z dnia 28.2.2006r., V KK 472/05, OSNKW 2006, nr 5, poz. 48) zaprezentowano stanowisko, że środka ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów, o którym mowa w art. 32 kks, nie stosuje się, gdy samego przepadku przedmiotów nie orzeka się z uwagi na jego niewspółmierność do wagi czynu (art. 31 § 3 pkt 1 kks). Zwolennicy takiej wykładni przepisu art. 32 kks argumentują, że skoro bowiem wypadek przedmiotów jest uznany za niewspółmierny do wagi czynu – bez względu na to czyją własność jest przedmiot, którego miałby on dotyczyć – to wykluczone jest także sięganie w zamian za nieorzeczenie przepadku po środek karny ściągnięcia z oskarżonego równowartości pieniężnej przedmiotu tego przepadku. Podkreśla się, że tylko w przypadkach określonych w art. 31 § 1a i § 2 kks pojawia się niemożność prawna orzeczenia przepadku, czyli przejęcia przedmiotu przez Skarb Państwa skutkująca – stosownie do art. 32 kks – obowiązkowe orzeczenie środka karnego ściągnięcia od sprawcy przestępstwa skarbowego równowartości tej rzeczy. Niektórzy przedstawiciele doktryny opowiedzieli się natomiast za odmienną koncepcją, uznając, że prawna niemożność orzeczenia przepadku, czyli przejęcia przedmiotu przez Skarb Państwa, skutkująca – stosownie do treści art. 32 kks – obowiązkowym orzeczeniem środka karnego ściągnięcia od sprawcy przestępstwa skarbowego równowartości tej rzeczy, dotyczy także nieorzeczenia przepadku z racji jego niewspółmierności do wagi czynu (zob. S. Bieniek. Prawo karne skarbowe, Kraków 2005r., s. 165; F. Łabuda komentarz do art. 32 kks).

Odnosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy przede wszystkim stwierdzić, że o ile sąd meriti wykazał w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, istnienie po stronie ineterwenientki A. C. świadomości i wiedzy o możliwości przestępnego wykorzystania przez J. I. należącego do niej na zasadzie współwłasności samochodu marki S. nr rej (...), to już całkowicie zaniechał poczynienia w tym aspekcie jakichkolwiek ustaleń w odniesieniu do drugiego współwłaściciela pojazdu – interwenienta S. I.. Dokonanie nie budzących zastrzeżeń ustaleń w tym zakresie ma nader istotne znaczenie albowiem pozytywne wykazanie istnienia po stronie interwenientów świadomości i wiedzy o możliwości przestępnego wykorzystania stanowiącego ich własność pojazdu przez sprawcę przestępstwa skarbowego – implikuje konieczność orzeczenia przepadku przedmiotu, a następnie w sytuacji stwierdzenia, iż orzeczenie tego przepadku byłoby niewspółmierne do wagi popełnionego przestępstwa skarbowego, zaistnieje powinność rezygnacji z zastosowania powyższego środka karnego. W tym ostatnim przypadku, przy zaaprobowaniu stanowiska lansowanego m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28.2.2006r (sygn.. akt V KK 472/05, OSNKW 2006, nr 5, poz. 48) zachodziłaby w konsekwencji także niemożność sięgnięcia po określony w art. 32 kks środek karny w postaci ściągnięcia od oskarżonego równowartości pieniężnej przepadku pojazdu. Zgodnie z tą koncepcją skoro bowiem wypadek przedmiotów jest uznany za niewspółmierny do wagi czynu – bez względu na to czyją własność jest przedmiot, którego miałby on dotyczyć – to wykluczone jest także sięganie w zamian za nieorzeczenie przepadku po środek karny ściągnięcia z oskarżonego równowartości pieniężnej przedmiotu tego przepadku.

Z kolei w rezultacie opowiedzenia się za odmiennym stanowiskiem, zasygnalizowanym we wcześniejszych akapitach niniejszego uzasadnienia, orzeczenie środka karnego przewidzianego w art. 32 kks byłoby natomiast dopuszczalne. Nie wywołuje natomiast wątpliwości interpretacyjnych, iż m.in. z powodu wskazanego w § 1a art. 31 kks, tj. w sytuacji uwzględnienia skutecznej interwencji – pojawia się niemożność prawna orzeczenia przepadku, czyli przejęcia przedmiotu przez Skarb Państwa, skutkująca – stosownie do treści art. 32 kks – obowiązkowym orzeczeniem środka karnego ściągnięcia od sprawcy przestępstwa skarbowego równowartości tej rzeczy. We wszystkich tych przypadkach, wydając rozstrzygnięcie na podstawie art. 32 kks, sąd meriti zobligowany jest jednocześnie określić wysokość równowartości pieniężnej przepadku przedmiotu. Wielkość tego środka winna zaś odpowiadać granicom konkretnej wartości przepadku przedmiotu, ustalonej według cen rynkowych (z uwzględnieniem zużycia przedmiotu) w momencie popełnienia czynu zabronionego. Dopiero w razie niemożności jej ustalenia należy przyjąć jej wartość w przybliżeniu. Organ orzekający ma tu zatem pewien margines swobody, ale kryteria, jakie przyjął przy określaniu równowartości przepadku przedmiotów, powinien wyjaśnić w uzasadnieniu orzeczenia. Orzekając o

zastosowaniu środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów sąd winien mieć na uwadze okoliczności wskazane w art. 14 kks (tak Feliks Prusak komentarz do art. 32 kks; T. Grzegorzczak Komentarz do art. 32 kks,).

Tymczasem w poddanej kontroli sprawie, sąd orzekający, nie tylko nie wyjaśnił spełnienia wszystkich przesłanek pozwalających na zastosowanie środka karnego z art. 32 kks w postaci ściągnięcia od oskarżonego równowartości pieniężnej przepadku przedmiotu – samochodu marki S. nr rej (...) (nie zaprezentował zaaprobowanej przez siebie wykładni przepis art. 31 kks i 32 kks), ale także, uznając dopuszczalność wydania rozstrzygnięcia w trybie art. 32 kks, nie przytoczył w pisemnym uzasadnieniu jednocześnie żadnej argumentacji i kryteriów, które doprowadziły go do ustalenia równowartości przepadku na kwotę 16.800 zł. Ani jeden fragment pisemnych motywów nie został poświęcony temu aspektowi, co czyni w pełni zasadnymi podniesione przez apelującego zarzuty. Trudno też zlokalizować w aktach sprawy jakiegokolwiek materiały stanowiące bazę dokonania przez sąd ustaleń co do wysokości równowartości przepadku na kwotę 16.800 zł. Jak słusznie wskazał autor apelacji, kwota 16.800 zł. pojawia się jedynie w mowie końcowej oskarżyciela publicznego wnioskującego m.in. o orzeczenie ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku w tej właśnie wysokości. Wskazanej przez sąd w zaskarżonym rozstrzygnięciu wysokości równowartości przepadku samochodu nie można zatem w żaden sposób zweryfikować. Tym samym brak jest podstaw do skutecznego odparcia zawartych w skardze apelacyjnej zarzutów, tym bardziej, że oskarżony przytoczył argumentację podważającą trafność powyższego orzeczenia i zgłosił nowe wnioski dowodowe, które także z uwagi na wszystkie inne wady wyroku w zakwestionowanej części, nie podlegają oddaleniu przez sąd odwoławczy na obecnym etapie postępowania.

Z przedstawionych powodów Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 kpk uchylił wyrok w zaskarżonej części i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Elblągu do rozpoznania w zakresie środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku samochodu marki S. nr rej. (...) \ (pkt III wyroku) .

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien wykazać zaistnienie wszystkich przesłanek orzeczenia środka karnego ściągnięcia równowartości przepadku samochodu służącego do popełnienia przestępstwa, którego dopuścił się oskarżony, zaś w przypadku zaistnienia podstaw wydania rozstrzygnięcia w trybie art. 32 kks ustalić wielkość tego środka, co winno odpowiadać granicom konkretnej wartości przepadku przedmiotu, ustalonej według cen rynkowych (z uwzględnieniem zużycia przedmiotu) w momencie popełnienia czynu zabronionego, a także rozpoznać wnioski dowodowe zgłoszone przez oskarżonego w apelacji.

Sąd ten nie jest więc uprawniony do ponownego orzekania o winie i karze, których dotyczy prawomocny wyrok z dnia 19 grudnia 2014r., chyba że ujawnią się okoliczności wskazujące na potrzebę uniewinnienia oskarżonego (art. 442 § 1 in fine kpk.), bądź wykluczające możliwość orzeczenia powyższego środka karnego. Przy ich braku Sąd Rejonowy orzekać ma jedynie w przedmiocie środka karnego grożącego za przypisane oskarżonemu przestępstwo skarbowe, tj. odnośnie ściągnięcia równowartości przepadku przedmiotu – samochodu, zwróconego osobom trzecim S. I. i A. C. w wyniku stwierdzenia, że orzeczenie przepadku zabezpieczonego samochodu byłoby niewspółmierne do wagi popełnionego przestępstwa skarbowego (art. 31 § 3 pkt 1 kks).